ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ФАХОВИЙ БІЗНЕС-КОЛЕДЖ РІК ЗАСНУВАННЯ - 1966

Відділення менеджменту та маркетингу

ЦК гуманітарних дисциплін та фізичного виховання

СИЛАБУС

Базова інформація про дисципліну	
Назва дисципліни	SS007 Політологія, філософія, культурологія / Politology, Philosophy, Cultural Studies
Рівень фахової передвищої освіти	Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	D «Бізнес, адміністрування та право»
Спеціальність	D3 «Менеджмент»
Освітня програма	Менеджмент та підприємництво
Семестр	1 семестр (1 курс 11 кл.), 3 семестр (2 курс 9 кл.)
Курс	1 (на базі повної загальної середньої освіти) 2 (на базі базової середньої освіти)
Анотація курсу	Метою викладання навчальної дисципліни повинно забезпечити глибоке засвоєння специфіки філософського осягнення дійсності, високу світоглядно-методологічну культуру студентів. Формування і розвиток сучасної світоглядно-методологічної парадигми студентської молоді не можливе без філософії як теоретичної основи людського світобачення, без розуміння філософії як життєвого завдання. Основними завданнями вивчення дисципліни є: • формування наукового світогляду; • формування філософської культури мислення та пізнання; • набуття навичок науково-філософського аналізу; • набуття навичок духовного самовдосконалення; • свідоме застосування в професійній діяльності філософської методології та знань; • виховання творчої особистості, яка має високий рівень культури, громадянську відповідальність, національну гідність, патріотизм; • виховання активної життєвої позиції; вміння вільно і самостійно визначатися у своїх релігійно-світоглядних орієнтаціях.
Сторінка курсу в MOODLE	http://78.137.2.119:2929/course/view.php?id=339
Мова викладання	українська
Лектор курсу	Д.політ.н. Васильчук Є.О. Канали комунікації: чат у moodle, zoom, сторінка у FB https://www.facebook.com/profile.php?id=10000169431784
Місце дисципліни в освітній програмі	
Освітньо-професійна	http://csbc.edu.ua/documents/otdel/opp_mened25.pdf

програма	http://csbc.edu.ua/documents/otdel/opp_mened26.pdf
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	ЗК 1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. .ЗК 2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово
Перелік спеціальних компетентностей (СК)	
Перелік програмних результатів навчання	РН 1. Знати свої права, як члена суспільства, цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України. РН 3. Володіти державною та іноземною мовами у професійному середовищі.
Опис дисципліни	
Структура навантаження на студента	Загальна кількість годин – 90 Кількість кредитів – 3 Кількість лекційних годин – 14 Кількість практичних занять – 16 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 60 Форма підсумкового контролю – іспит/ диференційний залік
Методи навчання	Вербальні (словесні) методи, які включають в себе як подання матеріалу викладачем (лекція, розповідь, пояснення, бесіда), так і роботу студентів з книжкою (підручником, довідковою, науково-популярною і навчальною літературою) та комп'ютерними програмами чи глобальною мережею Інтернет. Наочні методи (демонстраційний експеримент), у яких головну роль відіграє демонстрація викладачем явищ і предметів, а слово набуває скеровуючого значення (ним викладач спрямовує хід спостережень і логіку міркування студентів). Інтерактивні методи навчання: робота у групах; інтерактивні презентації; дискусії; мозкові штурми; рольові ігри; аналіз історій і ситуацій
Зміст дисципліни	

Тема 1. Політологія як наука і навчальна дисципліна	Виникнення політики: причини та підходи до з'ясування сутності. Уявлення про політику як соціальну реальність. Основні функції політики. Структура політики. Специфічні риси політики. Взаємовідносини політики з іншими сферами суспільства. Рушійні сили політики. Суперечності, потреби та інтереси у політиці. Структура політичного знання. Предмет політології. Закони, принципи та категорії політології. Структура політології. Основні завдання та функції політології. Методологія та методи політологічного пізнання. Методика конкретних політологічних досліджень. Значення політології для формування політичної свідомості та політичної культури студентства. Основні етапи розвитку політології. Чиказька школа політичної науки. Позитивістський напрямок вивчення політології. Соціологічний напрямок вивчення політології. Теорії еліт В. Паретто. Біхевіорістський підхід у політології.
Тема 2. Історія політичної думки	Зародження політичної думки у країнах Стародавнього Сходу. Політичні вчення Стародавньої Греції. Політична думка та світоглядні ідеї Стародавнього Риму. Політичні ідеї раннього християнства. Політична думка часів Середньовіччя. Епоха Відродження – новий етап у розвитку політичної науки. Політичні концепції Нового часу. Політичні ідеї доби Просвітництва. Політичні вчення XIX ст. Ліберальна політична думка. Теорія насильства Л.Гумпловича. Виникнення і розвиток соціально-політичних утопій. Виникнення, сутність політичної доктрини марксизму. М.Вебер про ідеальні типи влади, раціональну бюрократію. Теорія еліт. Залізний закон олігархії Р.Міхельса. Міжнародні відносини і політичні партії в політологічних дослідженнях XX ст. Основні школи та течії сучасної зарубіжної політології. Системний аналіз влади. Політична соціологія. Компаративістика. Теорія політичних систем. Формування первісних політичних уявлень. Політична думка Київської Русі. Морально-правові та релігійні уявлення про суспільство. "Руська правда". "Повчання дітям" Мономаха. Політичні ідеї у Галицько-Волинській державі, Великому князівстві Литовському та в Речі Посполитій. Ідеї політичного і національного відродження України (П.Могила, І.Вишенський, С.Яворський). Українська політична думка періоду козацько-гетьманської доби. "Конституція Пилипа Орлика". Розвиток політичної думки вченими Києво-Могилянської академії. Духовно-моральні виміри політики у поглядах Г.Сковороди. Політичні ідеї Кирило-Мефодіївського братства. М.Драгоманов – основоположник політичної науки в Україні. Народницька школа в історії української політичної думки. Політичні ідеї І.Франка та Л.Українки. Політичні концепції українських мислителів XX ст. Теорія

	національного самовизначення М.Грушевського. Державницька ідея В.Винниченка. Націоналізм Д.Донцова. Монархічно-гетьманська концепція В.Липинського. Політична думка міжвоєнної доби в Україні. Формування і розвиток національної школи політології в сучасній Україні.
Тема 3. Предмет і система філософії.	Поняття „філософія". Місце філософії в самопізнанні людини. Основні джерела філософії: міфологія, релігія. Світогляд як духовно практичне засвоєння світу. Структура світогляду. Типи світогляду. Світовідчуття, світосприйняття, світорозуміння. Світобачення та його принципи: монізм, плюралізм, скептицизм, догматизм, раціоналізм, сенсуалізм. Предмет і функції філософії.
Тема 4. Філософія Стародавнього світу.	Історія філософії як сходження до вершин людського самопізнання. Стародавня філософія як зародок і колиска всіх наступних типів філософії. Проблема позбавлення людини від страждань у філософії Стародавньої Індії. Проблеми філософії Стародавнього Китаю. Антична філософія: особливості розвитку, морально-етична спрямованість.
Тема 5. Філософія Середніх віків та доби Відродження	Загальна характеристика доби середньовіччя. Роль християнства у формуванні середньовічної філософії. Основні проблеми та досягнення філософії доби середньовіччя в Європі та Візантії. Філософія Відродження: гуманістичний характер; науково-природничі погляди; соціально-політичні ідеї; етика Ренесансу. Проблема людської особистості.
Тема 6. Культурологія як наука і навчальна дисципліна	Культурологія як навчальна дисципліна: її філософський сенс. Сутність культури та основні культурологічні парадигми. Методологічні принципи культурології. Основні функції культури
Тема 7. Походження культури та її сутність	Сучасний погляд на проблему антропосоціогенезу. Сутність культурної еволюції та її відмінність від біологічної. Генезис та етапи культурної еволюції. Виникнення мистецтва як унікального механізму культурної еволюції
Політика дисципліни	
Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об'єктивних причин студент може отримати індивідуальний графік навчання за погодженням із керівником курсу, завідувачем ЦК та завідувачем відділення.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.

Використання ШІ	Використання ШІ під час виконання завдань регламентується Політикою «Використання ШІ в освітньому процесі ЧДБК» Завдання мають маркування регламенту використання ШІ.
Підсумковий контроль	Іспит / диференційний залік

Система оцінювання

Система оцінювання підсумкової успішності студентів поділяється на **поточний контроль** та **семестровий контроль**.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру і охоплює всі види аудиторної роботи (практичні, семінарські заняття) та виконання індивідуальних завдань. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за цей вид контролю, становить 100.

Підсумковий контроль

Відбуватися у формі диференційного заліку (у формі підсумкового модульного контролю).

Розрахунок підсумкової оцінки

Підсумкова оцінка базується виключно на балах, накопичених протягом семестру (**S**). Ваговий коефіцієнт у цьому випадку становить **1**.

Формула: O=S×1

Відбуватися у формі іспиту

Розрахунок підсумкової оцінки

Для предметів з іспитом: Підсумкова оцінка (O) розраховується як сума балів за роботу в семестрі (**S**) та балів за іспит (**T**), кожен з яких має максимальну вагу 100 балів. Вагові коефіцієнти для обох компонентів однакові та дорівнюють **0,5**.

Формула: O=(S×0.5)+(T×0.5)

Види навчальної роботи	**Загальна кількість балів**
Усні відповіді за темами (6 тем по 5 балів)	30
Модульні контрольні (2 к.р. по 20 балів)	40
Індивідуальна самостійна робота (реферат)	10
Індивідуальна самостійна робота (презентація)	20
Разом	**100**

Критерії оцінювання для кожного виду навчальної

Критерії оцінювання усних відповідей:

5 б. Знання є глибокими, міцними, системними; учень вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища і факти, виявляти й відстоювати особисту позицію.

4 б. Студент знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням). Відповідь учня правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй бракує власних суджень

3 б. Студент відтворює основний навчальний матеріал, здатний виконувати завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності

2 б. Відповідь фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення;

1 б. Відповідь неконкретна, студент орієнтується лише в деяких поняттях предмету

Критерії оцінювання модульних робіт

18-20 б. Студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та

нормативних документів.
14-17 б. Повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу. При виконанні практичних завдань студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.
9-13 б. повністю розкрив теоретичні питання, а програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичні завдання виконані в цілому правильно, але мають місце окремі неточності.
5-8 б. студент розкрив теоретичні питання, проте при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається помилок, за рахунок недостатнього розуміння програмного матеріалу.
1-4 б. не розкрив теоретичні питання і не може виконати практичні завдання. Як правило такий студент виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.

Критерії оцінювання творчих робіт

Реферат

8-10 б. У рефераті відображено глибоке розуміння та усвідомлення матеріалу, творчий підхід до поставлених задач. Під час аналізу-інтерпретації зроблені самостійні висновки, аргументація, висловлене власне ставлення до проблеми. Малюнки, звуки, фото, анімації – у кількості, виправданій змістом презентації. Робота виконана творчо і самостійно. Реферат характеризується оригінальністю
4-7 б. Реферат має задовольняти всім критеріям нижчого рівня і одному або двом таким: відображає глибокий пошук при дослідженні та застосування навичок мислення високого рівня; показує явне поглиблення та розуміння теми; притягує увагу аудиторії.
1-3 б. Проект сфокусований на темі, але не висвітлює її. Наявна певна організаційна структура, але вона не явна з показу. Можуть бути фактичні помилки чи незрозумілості, але вони не значні

Презентація

1. Зміст та повнота розкриття теми (0–5 балів)
5 б.: Тема розкрита повністю, інформація глибока, актуальна та чітко структурована (є вступ, основна частина, висновки). Відсутні фактичні помилки.
4 б.: Тема розкрита, але бракує деталей або деякі другорядні питання випущені. Структура логічна.
3 б.: Тема розкрита поверхнево, матеріал подано хаотично, висновки слабкі або відсутні.
1–2 б.: Матеріал не відповідає темі, містить багато помилок або скопійований без жодної переробки.
2. Візуальне оформлення та дизайн (0–5 балів)
5 б.в: Дизайн стильний та лаконічний (дотримано єдиного стилю). Текст легко читається (вдалий контраст, великий шрифт). Використано якісні зображення, інфографіку чи діаграми замість суцільного тексту.
4 б.: Презентація виглядає охайно, але є незначні огріхи (наприклад, забагато тексту на 1-2 слайдах або дрібний шрифт).
3 б.: Слайди перевантажені текстом («простирадла тексту»), невдало підібрані кольори, картинки низької якості або заважають сприйняттю.
1–2 б.: Шаблонне, хаотичне оформлення, що заважає читати текст; дизайн повністю відсутній.
3. Якість захисту та володіння матеріалом (0–5 балів)
5 б.: Спікер говорить впевнено, вільно володіє матеріалом, не читає з екрана/папірця. Чітко та аргументовано відповідає на запитання слухачів. Дотримується регламенту.
4 б.: Доповідач добре знає тему, але періодично заглядає в нотатки. Захист впевнений, відповіді на запитання загалом правильні.
3 б.: Спікер просто зачитує текст зі слайдів, говорить монотонно, невпевнено відповідає на додаткові запитання.
1–2 б.: Доповідач не орієнтується в матеріалі, не може відповісти на жодне запитання.

4. Грамотність та технічна якість (0–5 балів)
5 б.: Повна відсутність орфографічних, пунктуаційних чи стилістичних помилок. Усі посилання, анімації (якщо є) та мультимедіа працюють коректно. Джерела інформації вказані.
4 б.: Текст грамотний, але трапляються 1-2 дрібні описки. Технічно презентація працює без збоїв.
3 б.: У тексті є помітні помилки. Порушено технічні вимоги (наприклад, «попливло» форматування чи не відкривається відео).
1–2 б.: Велика кількість помилок у тексті, слайди виглядають недбало, технічні елементи не налаштовані.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Бали	Зміст
90-100 відмінно	**Бездоганна підготовка в широкому контексті.** Здобувач виявляє глибокі, системні знання навчального матеріалу, вільно орієнтується в першоджерелах та додатковій літературі, демонструє творчий підхід, аналітичне мислення та здатність застосовувати набуті компетентності в нестандартних ситуаціях.
80-89 дуже добре	**Повні знання, міцні вміння.** Здобувач володіє навчальним матеріалом у повному обсязі, впевнено застосовує практичні навички, вільно виконує передбачені програмою завдання, проте припускається несуттєвих неточностей або незначних помилок при викладенні окремих питань
70-79 добре	**Хороші знання та вміння.** Здобувач грамотно та по суті викладає матеріал, демонструє достатній рівень засвоєння практичних навичок, але припускається деяких неточностей у формулюваннях або має невеликі труднощі під час самостійного виконання складних завдань.
65-69 задовільно	**Задовільні знання, стереотипні вміння.** Здобувач знає основний навчальний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання, вирішує завдання за готовим алгоритмом (шаблоном), проте має прогалини в деталях та припускається помилок при самостійних висновках.
60-64 достатньо	**Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах.** Здобувач демонструє засвоєння лише базового рівня матеріалу, спроможний виконувати лише найпростіші завдання в стандартних (знайомих) умовах під керівництвом викладача.
35-59 незадовільно	**Слабкі знання, відсутність вмінь.** Здобувач володіє лише фрагментарними знаннями, не здатний системно викласти матеріал чи застосувати вміння на практиці. Потрібне повторне складання (перескладання) для досягнення мінімального рівня.
1-34 незадовільно	**Необхідний повторний курс.** Здобувач демонструє повну відсутність необхідних знань та вмінь, що унеможливлює складання заборгованості без повторного вивчення навчальної дисципліни

Список рекомендованих джерел

1. Барановська Н. М., Хома І. Я. Культурологія : навчальний посібник. Львів : «Новий Світ-2000», 2026. 194 с.

2. Борінштейн Є. Р., Аксьонова В. І., Атаманюк З. М., Виноградова Н. М., Врайт Г. Я. Культурологія : підручник / за ред. Є. Р. Борінштейна. Одеса : Університет Ушинського, 2023. 433 с.
3. Гелей С. Д. Політологія : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2024. 408 с.
4. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Філософія : підручник. 4-те вид., переробл. Харків : Право, 2023. 424 с.
5. Єгорова О. В., Зєнкін М. В., Кравець А. Ю., Осін В. В., Рудік О. М. Політологія : навчальний посібник. 4-те вид., перероб. та доп. Дніпро : НТУ «Дніпровська політехніка», 2025. 194 с.
6. Козира Є. В. Культурологія : навчальний посібник. Київ : Медицина, 2023. 256 с.
7. Культенко В. П. Філософія : навчальний посібник. Київ : НУБіП України, 2024. 161 с.
8. Рижак Л. В. Філософія : підручник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2022. 650 с.
9. Фалат Н. Р. Культурологія : навчально-методичний посібник. Чернівці : Чернівецький індустріальний фаховий коледж, 2023. 77 с.
10. Шляхтун П. П. Політологія : підручник. Київ : Центр навчальної літератури, 2023. 780 с.

Інтернет ресурси

1. Демиденко Н. М. Політологія: навчальний посібник. Суми: Сумська філія Харківського національного університету внутрішніх справ, 2022. 318 с. URL: http://univd.edu.ua (Електронне видання. Репозиторій ХНУВС).
2. Цурканова І. О. Політологія: Конспект лекцій з дисципліни «Філософія та політологія» для студентів усіх спеціальностей: навчальний посібник. Дніпро: Український державний університет науки і технологій, 2022. 102 с. URL: http://ust.edu.ua (Електронне видання. Цифровий архів УДУНТ CRUST).
3. Рижак Л. В. Філософія: підручник. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2022. URL: http://lnu.edu.ua (Електронна версія. Навчально-методичний портал ЛНУ).
4. Утюж І. Г., Спиця Н. В., Мегрелішвілі М. О. Філософія: навчальний посібник. Запоріжжя: Запорізький державний медичний університет, 2022. URL: http://zsmu.edu.ua (Електронний інтерактивний посібник. Репозиторій ЗДМУ).
5. Попович М. Д. Філософія. Історія і теорія: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: Подільський державний аграрно-технічний університет, 2022. 659 с. URL: http://pdatu.edu.ua (Електронна копія. Репозиторій ПДАТУ).